

Virrin Viesti

KESÄKUU 2025

Kesäkahveille Virrille

Tervetuloa viettämään kanssamme kesäistä iltapäivää Virrin tilalle **tiistaina 22.7.** klo 14 alkaen. Tilaisuudessa on tarjolla kahvin kanssa pientä suolaista ja makeaa. Ohjelmassa arpajaiset, kivaa tekemistä ja tietoa suvun DNA-tutkimuksen edistymisestä. Sukuseura ottaa mielellään vastaan täydennystä arpajaisvoittopöytään!

Mukavaa kesää, nähdään Virrillä!

AIKATAULU

14	Tilaisuuteen voi saapua klo 14 alkaen
15	Kahvit
16	Ohjelmaa
17	Savusauna, makkaranpaistoa (makkaraa myynnissä)

OSALLISTUMISMAKSU

20 euroa / henkilö
alle 15-vuotiaat ilmaiseksi

ILMOITTAUTUMINEN

10.7.2024 mennessä sukuseuran nettisivulla virrit.yhdistysavain.fi tai puhelimitse 040 747 9562 / Pirjo Hernesniemi.

Muistathan kertoa ilmoittautumisen yhteydessä mahdolliset erityisruokavaliot sekä osallistuvien lasten iät. Maksu suoritetaan 21.7.2024 mennessä Virrin sukuseuran pankkitilille FI10 5661 0140 0000 59, viitenumero 25001.

OSOITE

Virrin tila, Virrintie 39, Sastamala

KUVA: VAPRIIKKI.FI

VIRRILÄISET JA MUINAIS-DNA

Oletko kiinnostunut geeniteknologiasta ja DNA-testeistä? Tervetuloa kanssamme **Muinais-DNA – Avain menneisyyteen** -näyttelyyn Vapriikkiin sunnuntaina 7.9. klo 13–16. Tilaisuus on omakustanteinen.

AIKATAULU

- 12** Lounas Museoravintola Valssin noutopäydästä
- 13** Kokoontuminen Vapriikin ala-aulessa
- 13:30** Tutustuminen Muinais-DNA – Avain menneisyyteen -näyttelyyn. Sukuseura tarjoaa ryhmäopastuksen
- 15** Yhteinen kahvihetki ja kokemusten vaihtoa Museoravintola Valssissa sekä vapaata tutustumista Vapriikin näyttelyihin

Optio klo 16: Manserockin-raitti Special! Heikki Mäenpää kertoo Manserock-kulttuuriraitista ja lähtee mukaan kokemus-asiantuntijaksi Manserock-näyttelyyn.

ILMOITTAUTUMINEN

24.8. mennessä sukuseuran nettisivulla virrit.yhdistysavain.fi. Tiedustelut heikki.maenpaa@harjulaproductio.com.

Mikäli saamme koolle vähintään 10–30 henkilön ryhmän, lipun hinta on 10 euroa. Normaalihinta on 15 euroa. Katso tarkemmat lippuhinnat vapriikki.fi.

OSOITE

Museokeskus Vapriikki
Alaverstaanraitti 5, Tampere

Syksyllä
museoon!

VIRRIN LAPSIEN ELÄMÄNPOLKUJA 1700-LUVULTA 1900-LUVULLE

Entisaikoina avioliitot olivat usein lähinnä taloudellisia sopimuksia. Yleensä naitiin omasta säädystä, ja toisinaan talojen lapset avioituivat päittäin. Talon vaurautta pystyi arvioimaan siitä, miten hyvin se sai tyttärensä muiden talojen emänniksi ja pystyikö ostamaan taloja nuoremmille pojilleen. Usein kuitenkin talojen nuoremmat pojat olivat huonossa asemassa. Ihmiset oli jaettu säätyihin ja kaikkein heikoimmassa asemassa olivat aviottomat lapset ja orvot. Naisen taloudellinen asema oli parhaimmillaan leskenä.

Maria Pekantytären ja Juho Juhonpoika Virrin (s. 1739) lapset

23-vuotiaalla **Maria Pekantytärellä** oli ollut suuri suru vuonna 1762. Hän oli mennyt naimisiin pari vuotta aiemmin ja saanut esikoisensa, mutta mies kuoli Pommerin sodan (1757–1762) lopussa ja vauvakin kuoli. Maria-leski avioitui parin vuoden kuluttua uudelleen ikätoverinsa, talollisen poika **Juho Juhonpoika Virrin** kanssa. Vihkipäivä oli 21.10.1764. Juhosta tuli Virrin tilan isäntä vuonna 1772 ja heille löytyy kirkonkirjoista kolme lasta. **Maria** syntyi 22.2.1766, **Juho** 28.4.1771 ja **Liisa** 24.2.1779.

Lapset kasvoivat ja vanhimmat lapset tulivat avioliittoikään. Vuonna 1792 Juho-isä oli 53-vuotias ja hän luovutti talon isännöyden ainoalle pojalleen, 21-vuotiaalle Juholle. Tuolloin tyttäristä Maria oli 26- ja Liisa 13-vuotias.

Sekä Juholle että Marialle löytyi puolisot Tottijärveltä. Miksiköhän ei Tyrvään taloista? Tiedetään, että Tottijärvi on ollut paljolti Laukon kartanon aluetta. Sisarukset vihittiin vain muutaman kauden välein: 21-vuotias Juho 7. loka-kuuta 1792 Tottijärvellä 16-vuotiaan **Anna Kallentyttären** kanssa ja 26-vuotias Maria 6. tammikuuta 1793 Tyrvällä 21-vuotiaan **Kallen** kanssa. Kalle oli mylläri ja hieman alemmaa ”säätä” kuin talollinen. Maria oli selvästi miestänsä vanhempi ja 10 vuotta vanhempi kuin veljensä vaimo. Maria muutti Tottijärvelle ja Anna muutti Virrin taloon. Maria sai kolme lasta ennen kuin miehensä kuoli keuhkotautiin 21.1.1798. Lapsista yksi,

Maria Pekantytären ja Juho Juhonpoika Virrin (s. 1739) lapset	
Maria	1766–1821 (55 v.)
Juho	1771–1840 (69 v.)
Liisa	1779–1823 (44 v.)

Anna Kallentyttären ja Juho Juhonpoika Virrin (s.1771) lapset	
Juho	1793–1798 (5 v.)
Maria	1795–1796 (1 v.)
Anna	1797–1798 (1 v.)
Tuomas	1799–1875 (76 v.)
Anna	1801–1861 (60 v.)
Juho	1803–1882 (78 v.)
Kalle	1805–1875 (70 v.)
Maria	1808–1809 (1 v.)
Antti	1810–1823 (13 v.)
Heikki	1813–1868 (55 v.)
Marja-Liisa	1815–1898 (83 v.)
Kustaa	1818–1885 (67 v.)

vuonna 1798 syntynyt **Kalle Kustaa** jäi eloon myllyn perijäksi. 30-vuotias Maria-leski meni uusiin naimisiin 28-vuotiaan suutari **Matti Matinpoika Sulmanin** kanssa.

Tottijärvellä heille syntyivät aikuisuuteen eläneet lapset **Marja Elisabet** (28.3.1800), **Esteri** (8.4.1804) ja **Anna Kristiina** (1811).

Anna Kallentyttären ja Juho Juhonpoika (s.1771) Virrin lapset

Kun vanha Virrin talon isäntä kuoli 31.1.1805 talossa asuivat: hänen Maria-leski, 34-vuotias isäntä Juho, 29-vuotias emäntä Anna, 26-vuotias Liisa sekä lapset **Tuomas, Juho, Anna ja Kalle**-vauva. Esikoinen oli saanut nimekseen Juho ja seuraavaksi syntyneestä lapsesta oli tullut Anna. Molemmat vanhemmat ja isoäiti olivat saaneet lapsille oman nimensä, mutta 1-vuotias Maria oli kuollut vuonna 1796. 1-vuotias Anna ja 5-vuotias Juho kuolivat vuonna 1798 viiden päivän välein. Tuomas syntyi yhdeksän kuukauden päästä siitä.

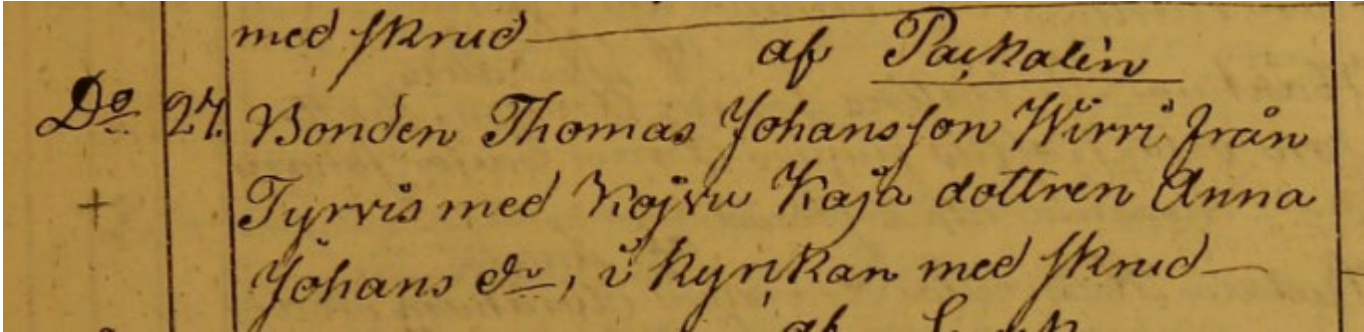
Seuraavat lapset saivat uudestaan vanhempien nimet. Kalle on saanut nimensä Annan isän mukaan. 1808 syntynyt **Maria** sai nimensä isoäitinsä mukaan. Anna synnytti kaikkiaan 12 lasta, joista seitsemän varttui aikuisuuteen. Lapsista selvisi siis aikuisuuteen 60 %. Viidellä lapsella on ollut jälkeläisiä 1900-luvulla.

Vanhimaksi on elänyt **Marja-Liisa**, joka on kuollut 23.1.1898 83-vuotiaana Vuorenojan torpassa. Renkinä vuoteen 1882 asti elänyt leski Juho Virri on elänyt toiseksi vanhimaksi.

Entinen emäntä Maria-leski kuoli 30.8.1809. Hänen naimaton tyttärensä Liisa oli tuolloin 30-vuotias ja poikansa Juho-isäntä 38-vuotias, Anna-emäntä 33-vuotias. Lapsia olivat Tuomas, Juho, Anna ja Kalle. Haminan rauha solmittiin 17.9.1809 ja Suomi siirtyi Ruotsilta Venäjälle.

Virrin Juho-isän isosisko Maria Tottijärvellä järjesteli miehensä Matin kanssa vuonna 1819 kahden lapsen 21-vuotiaan Kalle Kustaan ja 19-vuotiaan Marja Elisabetin avioliittoja Karkun Kojolassa Vähä-Kulmalan talon kanssa. Marja Elisabetista eli Marja-Liisasta tuli tuon talon emäntä ja Kalle Kustaa sai vaimon samasta talosta. Tuolloin pikkusisar Esteri oli 15-vuotias ja Anna Kristiina 7-vuotias. Maria-äiti kuoli keuhkokuumeeseen kahden vuoden kuluttua. Hän oli tuolloin 55-vuotias.

Vuonna 1822 Virrin talossa oli ainakin kaksi naimaikäistä lasta Tuomas ja Anna, mutta vain toiselle järjestyi puo-

Ote kirkonkirjasta vuodelta 1822.

liso. 23-vuotias Tuomas vihittiin Kar- kussa 27.10.1822 20-vuotiaan talolli- sen tyttären **Anna Juhontytär Kaajan** kanssa. Anna Juhontytär muutti Vir- rin-taloon. Tuomaksen ja Annan lisä- si talossa asuivat: 51-vuotias isäntä Juho, 46-vuotias emäntä Anna, 43-vuotias Liisa, Anna (21 v.), Kalle (17 v.), **Antti** (12 v.), **Heikki** (9 v.), **Marja-Liisa** (7 v.) ja **Kus- ta** (4 v.). 19-vuotias Juho oli muuttanut Karkkuun. Seuraavana vuonna kuolivat Liisa ja Antti ja taloon syntyi kaksi uutta vauvaa: Kesäkuussa Annalle tytär **Loviisa Wilhelmiina** 22.6. ja Tuomakselle 22.12. **Tuomas Wilhelm**.

Olisi mielenkiintoista tietää, mitä ta- lossa oikein tapahtui. Miksei Annaa nai- tettu jonnekin talon emännäksi? Annan lapsi oli avioton, mikä siihen aikaan oli erittäin suuri häpeä. Anna sai Virrin talos- sa vielä kaksi muuta aviotonta lasta Lo- viisa Wilhelmiina Annantytären lisäksi: **Antti Vilho Annanpoika** 2.10.1826 ja **Mai- ja-Liisa Karoliina Annantytär** 2.8.1829.

Neljäs Anna Juhontytären lapsi syn- tyi 22.9.1831 ja hän meni naimisiin tuo- na samana päivänä lapsen isän kanssa. Syntyi **Juho Kustaa Kalle Heikki Antin- poika**. Perhe muutti Virrin talosta ja he käyttivät sukunimeä Lindfors. Anna ja miehensä **Antti** kiersivät renkinä ja pii- kana eri taloissa, ja lasten oli lähdettävä 15-vuotiaana rengiksi tai piiksi.

1830-luvun alussa Juho ja Kalle oli- vat jääneet kiinni juopottelusta. Juho oli muuttanut aiemmin Karkkuun ja oli pa- lannut leskenä takaisin Virrin taloon töi- hin, kunnes lähti rengiksi muihin taloihin.

Virrin talon emäntä Anna Kallentytär oli kuollut 59-vuotiaana 14.2.1835, kun kuopus Kustaa oli 17-vuotias. Vanhem- mista lapsista 30-vuotias Kalle Juhon- poika meni 8.6.1835 naimisiin torpparin tyttären kanssa. Kallen onni kääntyi su-

ruksi, kun vaimo kuoli yhdessä vauvan kanssa synnytyksessä. Hän löysi kuiten- kin uuden vaimon ja muutti Myllyntaus- tan torppaan torppariksi vaimonsa kans- sa ja sai yhden lapsen **Henrik Wilhelm Kallenpojan** 22.1.1839.

Marja-Liisa Juhontytär meni seuraa- vaksi naimisiin ja torppariksi Mäenpään torppaan. Avioliitto solmittiin 3.4.1836. Heille syntyi kahdeksan lasta, joista viisi selvisi aikuisuuteen.

Tuomas Juhonpojasta isäntä taloon 1837

38-vuotiaasta Tuomas Juhonpojasta, jol- la oli jo kuusi lasta, tuli Virrin talon isän- tä vuonna 1837. Heikki-veli solmi torp- parin tyttären kanssa avioliiton 4.6.1838, muutti Perkon torppaan ja syntyi kah- deksan lasta, joista neljä varttui aikui- seksi. Kuopus **Kustaa** lähti jo varhain rengiksi muihin taloihin.

Vanha Virrin isäntä Juho Juhonpoika kuoli 5.12.1840 69-vuotiaana ja taloa hal- litsi Tuomas Juhonpoika, jolle oli synty- nyt kahdeksan lasta, joista viimeisin oli kuollut.

Anna Juhontytär synnytti yhdeksän lasta, joista kaikki pojat kuolivat nuore- na ja kaksi tyttöä varttui aikuisuuteen. Hänen nuorimpansa syntyi isänsä kuole- man jälkeen 9.9.1843. Aviomies Antti An- tinpoika hukkui 34-vuotiaana 3.8.1843. Piika Anna Lindfors jäi yksin viiden lap- sen kanssa. Antti Vilho Annanpoika läh- ti rengiksi nuorena, mutta kuoli 22-vuo- tiaana. Samoin Kalle Heikki Antinpoika lähti rengiksi 15-vuotiaana, mutta kuoli 1857 18-vuotiaana. Kuopus **Johan Her- man Antinpoika** kuoli 35-vuotiaana.

Annan ja Antin tyttäret 20-vuotias **Anna-Liisa** ja 15-vuotias **Kustaava Sera- fiina** muuttivat Tampereelle 4.11.1856. An-

na-Liisa oli piikana suutari Liljeforssilla ja meni 1861 naimisiin suutarikisällä **Johan Erik Erikson Westin** kanssa. Piika Kus- taava Serafiina sai 20.10.1860 Tampereella aviottoman pojan **Kustaa Viktor Kustaa- vanpoika Lindfors** ja myöhemmin 1869 Tyrvällä Vetelistä tulleen **Juho Antinpoi- ka Wennströmin** kanssa tyttären **Wilhel- miina Juhontytär Wennströmin**.

Tehtaan työmies Kustaa Viktor Lind- fors avioitui Hämeenkyröstä Tampereel- le tulleen **Kustaava Loviisan** kanssa ja he saivat pojan 3.6.1888, josta myöhemmin tuli työmies **Eino Hjalmar**. 10.11.1913 syntyi hänelle poika **Erkki Napoleon Lindfors**, josta tuli merkittävä poliitik- ko (SDP).

Erkki Lindfors (1913 – 1969)

Erkki Lindfors oli Tampereen kaupun- ginjohtaja vuosina 1957–1969 ja II sosi- aaliministeri von Fieandtin hallitukses- sa vuosina 1957–1958, 118 päivää. Hän perusti Tampereelle eläintarhan (1964– 1972) nykyisen Tampere talon paikalle. Sisareni mies muistaa, että hän vieraili Tampereella tuossa eläintarhassa.

Lindforsin aikana Tampereelle raken- nettiin keskussairaala, jäähalli ja yliopis- to. Ajatus näköalatornista (Näsinneula) on lähtöisin häneltä. Hän oli myös ak- tiivisesti mukana Hervannan kaupun- ginosan suunnittelun alussa, ja alueella sijaitseva Lindforsinkatu on nimetty hä- nen mukaansa. Lindfors toi idean Valo- viikoista Tampereelle ja ne järjestettiin ensimmäisen kerran syksyllä 1966. Hä- nen elämästään ja työurastaan voi lu- kea tarkemmin Raimo Seppälän kirjasta *Tampereen Napoleon* (Otava, 1983).

Yksi Lindforsin rintakuvista sijaitsee Tampereen yliopiston päärakennuksen sisätiloissa ja toinen Tampereen yliopis-

tollisen sairaalan (TAYS) pääaulan lähei- syydessä. Nämä kumpikin ovat Heikki Niemisen tekemiä pronssisia rintakuvia.

Vuonna 1962 Erkki Lindfors avioitui **Eeva Maija-Leena Lehtimäen** (s. 1927) kanssa. Erkin kuoltua hän meni uudes- taan naimisiin 1990. Tiedotuspäällikkö Leena Lindfors-Saraste oli muun muas- sa Tampereen teatterikesän hallituksen jäsen ja Taito Pirkanmaa ry:n kunniapä- sen, ja häneltä jäi 2012 ja Leena Lindfors- Sarasteen rahasto, joka löytyy Suomen Kulttuurirahastosta.

Annan jälkeiset sisarukset

Leski Juho Juhonpoika palveli koko elä- mänsä renkinä. Hän oli renkinä merkitty kirjoihin aina leski Juho Juhonpoika Virri. Oli harvinaista, että rengillä oli sukuni- mi. Hän oli lapsista ainoa, joka käytti Vir- ri-nimeä lähdettyään talosta. En löytänyt

tietoa avioliitosta, mutta hän käväisi Kar- kussa ja tuli sieltä leskenä takaisin.

Torppari Kalle Juhonpojan ainoa lap- si, 24-vuotias torppari Heikki Wilhelm (Ville) avioitui 18.10.1863 Tyrvällä torp- parin tyttären kanssa. Ville muutti Ve- silahteen ja hänen sukunimekseen tuli **Santalahti**. Lapsia syntyi yhdeksän, jois- ta yksi kuoli lapsena. Useat hänen pojis- taan muuttivat Amerikkaan.

Torpparin vaimo Marja-Liisa ja mie- hensä **Juho Matinpoika Mäenpää** saivat esikoisensa **Juho Mauritzin** 6.12.1838. Poika avioitui 2.1.1860 **Wilhelmiina Tuo- maksentytär Ikolan** kanssa ja he muut- tivat Nätkinmäen torppaan. He saivat yhdeksän lasta, joista neljä kuoli lapse- na. Marja-Liisan **Karoliina Vilhelmiina** syntyi 5.12.1841 ja hän avioitui 1869 Vesi- lahdelta tulleen **Mikon** kanssa ja he ryh- tyivät asumaan Mäenpään torppaa, **Kal- le Benjamin** syntyi 15.12.1842 ja avioitui

Mouhijärveltä kotoisin olevan **Esterin** kanssa 1865. **Alfred Wilhelm** s. 17.1.1852 muutti Vesilahteen 1869 ja **Kustaa Hese- kiel** vuotta myöhemmin. Kuopus **Selma Pauliina** oli syntynyt 17.3.1859. En löytä- nyt hänestä tietoa.

Torppari Heikki Juhonpoika sai vai- monsa Esterin kanssa kahdeksan lasta, joista neljä selvisi aikuisuuteen. Torppa- ri **Gustaf Wilhelm Heikinpoika Rinta- la** (s. 1.10.1839) lähti 16-vuotiaana rengik- si Virrin taloon, avioitui 16.9.1860 **Anna- Liisan** kanssa ja he saivat seitsemän lasta, jotka kaikki kuolivat yksitellen lapsena ja Anna-Liisa 1874. Uuden vaimon kanssa Kustaa-Ville sai ainakin neljä lasta. **Maria Kristiina Heikintytär** (s. 22.10.1848) avi- oitui ja sai ensimmäisen lapsensa **Frans Tobias** 1872. **Johanna Karoliina Heikin- tytär** (s. 18.5.1854) lähti piikomaan 15-vuo- tiaana. Heikki Juhonpojan kuopus Her- man oli 15-vuotias, kun hän oli menettä- nyt molemmat vanhemmat ja jäänyt yk- sin. Hän lähti suutarin oppiin Isojärvelle ja sieltä Vesilahteen Herman Virrinä, avi- oitui 5.10.1879 **Hilman** kanssa. Herman ja Hilma **Lepistö** saivat 11 lasta, joista ai- nakin kaksi kuoli lapsena. Herman toimi suutarina ja maanviljelijänä.

Juho Juhonpojan ja Anna Kallentyttä- ren nuorin lapsi Kustaa (s. 11.3.1818) lähti nuorena rengiksi. Hän avioitui 7.7.1846 piika **Hedvig Heikintytären** (s. 1.5.1825) kanssa. He saivat yhden lapsen 28.3.1849 **Kustaa Alfredin**, joka 15-vuotiaana aloit- ti rengin työt kiertäen eri taloissa. Poi- ka kuoli 28.12.1868 19-vuotiaana. Kustaa Juhonpoika kuoli Isojärven Piukun työ- miehenä 28.12.1885.

1848 Virrin isännäksi tuli Tuomas Wilhelm Virri, Kustaan veljenpoika.

Saila Seppo

Erkki Lindforsin rintakuva Tampereen yliopistolla (kuvanveistäjä Heikki Nieminen, 1967).

Altti Koskinen (1936–2025)

Lantulassa lapsuutensa viettäneet Koskisen sisarukset Tuula, Seija, Mauri ja Anita muistelevat Kalevalan päivänä 2025 edesmennyttyä veljeään Altti Koskista ja hänen elämänsä eri vaiheita. Sisarusten vanhemmat Fanni ja Lauri Koskinen olivat molemmat kotoisin Isojärven kylästä ja elivät Lantulassa koko elämänsä.

Veljemme Altti Pauli Koskinen syntyi heinäkuun 24. päivänä vuonna 1936. Altti oli meistä Koskisen sisaruksista viimeinen, joka syntyi kotona. Syntymän aikaan isä oli kotipellolla rukiinleikkuussa. Perheen vanhimmat pojat Risto ja Yrjö ohjattiin isän avuksi ruispellolle ja 2-vuotias Hillervo-sisko vietiin mummolaan Pihlajamäkeen.

1930-luvulla syntyneiden lasten oli osallistuttava kodin pikku askareisiin kykyjensä ja taitojensa mukaan. Altti muisteli itse monesti, miten oli lapsena kuljetanut Hillervon kanssa lehmiiä päivittäin Ahdinkiven laitumelle ja sieltä illalla takaisin. Sota-aikaan kylällä oli kerhoneuvoja, joka opasti kasvimaan hoidossa Alttia ja hänen siskoaan.

Kun Altti aloitti koulunkäynnin, koulun nimi oli Isojärven kansakoulu. Jatkokoulun ja rippikoulun jälkeen alkoi Altin työelämä. Kahteen otteeseen hän oli töissä Lantulan sahalla. Ensimmäisellä kerralla hän työskenteli kantinperässä särmäämässä lautoja ja toisella kerralla oli taaplaamassa eli laittamassa lautoja kuivumaan taapeliin.

Vuonna 1953 Altti lähti Tampereelle ja meni kysymään töitä Liljeroosin lankatehtaan värjäämöstä. Sinne hän pääsi heti värjärin oppiin. Ensin hän työskenteli pitkään kisällinä, ja sen jälkeen piti suorittaa kisällin työnäyte. Sitten alkoi opiskelu mestariksi, ja siinä tiukassa opiskelussa meni muutama vuosi. Helmikuussa 1967 Altti sai suoritettua värimestarin tutkinnon ja työnantajaliiton työnjohdokoulutuksen vuonna 1969. Altti kertoi, että alan koulutusta kesti kaikkiaan 14 vuotta. Altti oli luonteeltaan seurallinen. Hänelle koko työyhteisö oli tärkeä. Sieltä hän sai monia ystäviä elämäänsä rikastuttamaan. Liljeroosin tehtaan värjäämössä Altti työskenteli yli 40 vuotta.

Tampereella ollessaan Altti asui ensin vuokralla, mutta hänelle oli tärkeää saada oma asunto ja koti. Koti löytyikin Kaukajärveltä. Myöhemmin hän muutti isompaan asuntoon Tammelantorin lähelle Salhojankadulle, mistä pystyi kävelemään työmatkat. Hänellä ei koskaan ollut omaa autoa.

Kotinsa Altti piti viihtyisänä. Siellä oli kukkia, joita hän tykkäsi hoitaa. Nuorempana hän oli näppärä ja innokas tekemään erilaisia kauniita kanavatöitä, joilla hän myös kotiaan kaunisti. Vuonna 1956 oli Suomessa suurlakko. Altti tuli lapsuudenkotiinsa Lantulaan lakon ajaksi ja toi ryijyntekotarvikkeet mukanaan. Hän alkoi tehdä kukkaryijyä nimeltä Runsauden sarvi. Valmistumisen jälkeen ryijy oli hänen kotinsa seinällä luomassa viihtyisyyttä. Altin kädentaidot olivat geeniperimää äidiltä.

Kun äiti ja isä vielä elivät, Altti vietti kaikki joulut isän ja äidin kanssa Lantulassa. Poikkeus oli joulu 1955. Silloin Altti oli armeijassa Haminassa asti. Sieltä hän kävi vain yhden kerran lomalla. Myös kesälomansa Altti vietti Lantulassa ainakin 1980-luvulle asti ja auttoi paljon erilaisissa askareissa, kuten heinänteossa. Hän tykkäsi kulkea metsissä etsimässä marjoja ja sieniä.

Altti ei paljoa matkustellut. Pisin matka taisi olla, kun Lantulan pojat Ilari, Paavo ja Altti päättivät lähteä Ilarin autolla Lappiin. Matkasta on tallessa Kemistä Tuulalle lähetetty kortti, joka on päivätty 22.7.1960. Altti on siihen kirjoittanut: ”Terveisiä 3ta jätkältä.”

Altti matkusti yleensä linja-autolla, mutta kesälomalla vuonna 1961 tuli eteen tilanne, että hänen piti matkustaa junalla Ouluun. 5-vuotias veljenpoika Jan ei suostunut lähtemään perheensä kanssa merimatkalle Oulusta Saksaan, vaan

Nuorena kotona Lantulassa kamarin ikkunan edessä.

halusi mieluummin tulla kesäksi Lantulaan. Altti kävi hakemassa hänet junalla isovanhempiensa luokse.

Vuonna 1997 Altti teki elämässään suuren ratkaisun. Eläkkeelle jäätyään hän muutti synnyinpitäjänsä Vammalaan. Synnyinseutu ja Lantula olivat Altille erittäin tärkeitä paikkoja koko elämän ajan.

Altilla ei ollut omaa perhettä, mutta hänelle olivat tärkeitä sisarukset ja heidän perheensä, lasten harrastukset ja koulumenestykset. Hän eli elämämmme eri vaiheita ja antoi elämänohjeita vähän sivulauseessa.

Altin viimeisinä kuukausina Anitasta oli hänelle suuri tuki ja turva monella tapaa. Anita kuljetti Alttia ja hoiti terveyteen liittyviä asioita. Loppuun asti Altti pysyi henkisesti virkeänä. Hänen mukanaan katosi paljon suvustamme kertovaa muistitietoa.

Tuula muistelee:

Muistan, kun olimme Törmässä isänäidin hautajaisissa vuonna 1948. Olin silloin 8-vuotias ja Altti 12-vuotias. Muistotilaisuus pidettiin Törmän talon isossa pirtissä. Altti lauloi siellä kirkkaalla lapsen äänellä niin kovaa ja kauniisti, että tuli huomatuksi. Karkun kirkkohera Rinne kävi kehumassa Alttia laulusta, mitä vielä kotonakin myöhemmin muisteltiin. Musiikista ylipäätään Altti sai elämäänsä sisältöä ja viihdykettä. Hän kuunteli paljon musiikkia ja tykkäsi itsekin laulaa. Hän muisti hyvin koululauluja ja vanhoja lauluja, joita oli kotona isältä ja äidiltä oppinut. Isämme oli nuoruudessaan ollut kyläpelimanni, ja hän tapasi lauleskella paljon työtä tehdessään. Tampereella ollessaan Altti kävi usein tansseissa, ainakin VPK:lla. Siihen aikaan oli elävät orkesterit soittamassa ja nuorisolla tapana käydä tansseissa.

Altille, kuten kaikille meille isommille lapsille, tulivat neula ja lanka tutuiksi jo nuorina. Kaikkien piti vuorollaan auttaa äitiä leninkien sisäsaumojen yliluottelussa. Ainoastaan nuorimpien sisarusten Anitan ja Maurin ei tarvinnut sitä tehdä, koska äiti osti 1960-luvulla ompelukoneen, jossa oli siksakki.

Asuin nuoruudessani Tampereella, ja tapasimme Altin kanssa silloin viikoittain. Yhtenä keväänä menin Altin nimipäivänä hänen luokseen Tuomiokirkon-

kadun asunnolle. Sinne saapui myös hänen työtoverinsa Gösta Aho ja vaimonsa Eeva. Göstalla oli mukanaan mandoliini. Kun kahvit oli juotu, alkoi yhteislaulu oikein säestyksen kera. Gösta soitti mandoliinia, ja kaikki lauloivat. Siitä illasta jäi mukavat muistot. Ahon perhe oli Altin elämässä mukana monella tapaa. Altista tuli heidän Satu-tyttärensä pojan kummi, ja Ahon Erkki-poika piti yhteyttä Alttiin vielä eläkepäivinäkin.

Meillä sisaruksilla oli tapana tavata Seijan nimipäivän aikaan Lucian päivänä Tampereella. Viime vuonna Altti ja Anita tulivat paikalle veljenpoikamme Janin kuljettamana. Altilla oli mukanaan ruskea paperipussi. Mietin, mitähän sieltä tulee löytymään. Pussista paljastui kauniita villalangasta tehtyjä punatulkkuja, jotka Altti oli saanut joskus serkultamme Saima Lahtiselta. Linnuissa oli kolme väriä: punaista, mustaa ja harmaata. Nokka oli keltainen. Altti halusi jakaa meille linnut muistoksi. Se tuntui arvokkaalta, koska Altti oli itse työelämänsä ajan käsitellyt ja värjännyt villalankoja, joista nämä värikkäät punatulkkut oli Saima taitavasti tehnyt.

Seija muistelee:

1950-luvulla Altti tuli useimmiten lauantaitsin kotiin Lantulaan. Odotimme häntä tulevaksi Lauttakylän keltaisella linja-autolla, jota sanottiin Vesilahtilaiseksi,

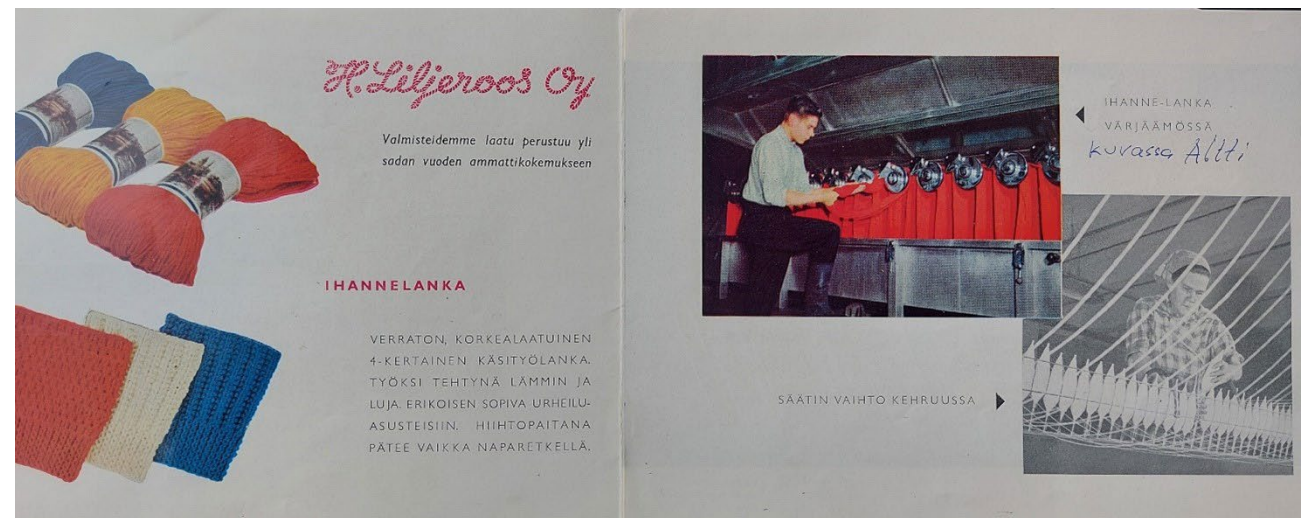
koska auto tuli Vesilahden kautta mutkaisia teitä pitkin. Meiltä kotoa Koskiselta lähti Virrin kaupalle yleensä pari nuorempaa sisarusta Alttia vastaan. Usein nuorin meistä, tomera Anita, oli yksi heistä. Veljellemme Anita oli läheisin sisaruksista. Anitasta Altti käytti lapsena jopa hellittelynimeä Lintuseni. Sauna lämpeni kotona aina lauantaitsin. Äiti oli leiponut ainakin kakkoa, tyrvääläisittäin sanottuna hiivaleipää, ja oli myös ruokaa lämpimänä tulijalle.

Altti halusi usein ilahduttaa sisaruksiaan. Tuula oli noin 15-vuotias, kun hän sai Altilta mustan lakeerilaukun. Minä kolme vuotta nuorempana sain beesinvärisen laukun, joka oli minun ikäiselleni sopiva. Laukut ovat yhä tallessa.

Kun olin noin 13-vuotias, halusin permanentin. Altti kuuli toiveeni, ja sain häneltä rahan permanenttiin hänen vaatimattomista tienesteistään. Muistelen sitä yhä lämmöllä. Sain häneltä myös monet keltaiset ruusukimput elämäni varrella. Altti värien ystävänä tuns siskonsa värimieltymykset.

Altti oli kaiken kaikkiaan monitaitoinen ihminen. Häneltä onnistuivat kotityöt, vaatteiden huolto ja kaikenlaiset arjen työt. Hänen suhteen ei voida puhua uusavuttomuudesta eikä viitsimättömyydestä.

Äitimme poikansa tuntien oli sitä mieltä, että Altin oli parempi elää poikamiehenä. Harva nainen olisi osannut tehdä asioita Altin mielen mukaan.

Altti Koskinen värjäämössä lankatehdas H. Liljeroos oy:n esitteessä.

Altti osasi tehdä hyvät vihdat isänsä opeilla.

Anita muistelee:

Sain aina tuliaisia, kun Altti tuli Tampereelta lapsuudenkotiinsa. Kun aloin teinänä käydä tansseissa, sain Altilta mus-tat verkkosukat, jotka siihen aikaan oli-vat muodissa. Kerran seurustelin Hal-kivahasta olevan nuoren isäntämiehen kanssa, jonka puheääni ei minua oi-kein miellyttänyt. Kerran, kun olin Altin kanssa samaan aikaan lapsuudenkodis-sa, puhelin soi. Altti vastasi, ja minua kysyttiin puhelimeen. Altti kysyi puhelun jälkeen, oliko ääni nyt sopivan möreä. Olihan se. Soittajasta tuli elämänkump-panini. Myöhemmin ostimme yhdessä vanhan omakotitalon ja saimme apua Altilta ja Maurilta talon korjaustöissä ja kunnostuksessa.

Tarvittaessa Altti oli myös lasten seu-rana. Nuoremman poikani Riston Altti halusi mukaansa Tampereelle. Se oli Ris-tolle varsinainen elämysmatka. He kä-vivät Näsinneulassa, Särkänniemessä ja muissa nähtävyyksissä. Altin luona Risto pääsi kylpyyn, ja se oli kuulemma ollut matkassa parasta. Hän sanoi palattuaan kotiin, että haluaisi elää niin kuin enon-sa. No, kylpytynnyri ja poreallas kyllä to-teutuivat myöhemmin, mutta ei kaikki kuitenkaan perhe-elämän suhteen.

Mauri muistelee:

Vuonna 2000 oli Lantulassa suuri yh-teinen talkooprojekti, kun kasvatim-me ruista samoilla pelloilla kuin vuonna

1936. Veljekset ostivat naapurin Ilarilta jyvät, jotka sitten kylvettiin. Myöhem-min talkoilla leikattiin rukiit ja laitettiin kuhilaille. Kun kuhilaat olivat kuivuneet, kuivattiin ne uudestaan vielä Pihlajamä-en riihessä. Sen jälkeen vanhan ajan mal-liin jyvät eroteltiin kepakoilla ja varstoil-la ja akanat viskurilla. Mukana oli myös nuorempaa polvea. Saimme hyviä ruis-jauhoja pitkäksi aikaa, kun käytimme jy-vät myllyssä, ja himmelinolkia, joita on vieläkin Koskisen suulin parvessa. Ilmas-sa oli hyvää mieltä ja yhdessäoloa. Sah-din teko tosin hieman epäonnistui. Teki-jät olivat tottumattomia sahdinkeittäjiä, mutta tuumasivat, että epäonnistumi-sen syynä oli se, että kaivo oli liian lähellä keittopaikkaa.

Koskisen talo maalattiin uudestaan 1990-luvulla. Silloin Altti keitti isossa pa-dassa ulkona punamultamaalit. Sitten talo maalattiin talkoilla.

Viime vuosina noin kerran kuussa ke-sällä veljenpoika Jan lähti Forssasta ja ot-ti kyytiinsä Anitan Huittisista ja Vam-malasta Altin, joka lähti aina mielellään mukaan. Niin he ajoivat luokseni Lantu-laan pitämään pirttiparlamenttia ja toi-vat usein pullat tullessaan.

Eläkepäivinänsä, kun Altti kävi usein Lantulassa, harrastimme Yrjön ja Altin kanssa kotitarveperunan viljelyä. Syksyi-sin oli Altin kanssa mukava lähteä mar-jametsään. Vielä viime kesän lopullakin Altti poimi Lantulassa mustikoita mus-tikkasoppaansa.

Altti Lantulan pirtissä.

IN MEMORIAM

Timo Nätkinmäki (1935–2025)

Timo Nätkinmäen muistolle

Kun tieto Timon kuolemasta tuli, uuti-nen oli odottamaton. Joulukuun 17. päi-vänä soitin Timolle ja onnittelin 89-vuo-tispäivän johdosta. Puhelimessa Timo kuulosti hyvinvoivalta, vaikka totesikin, että joitain vaivoja hänellä on ollut. Kes-kustelumme sujui tavanmukaisesti hä-nen kertoessaan kummipoikansa on-nittelusoitosta ja päivän tapahtumis-ta. Viimeisen kerran tapasimme Timon käydessämme siskoni Briitan kanssa hä-nen luonaan Ikurissa viime heinäkuussa. Timo kertoi lapsuudestaan ja matkois-taan ympäri maailmaa sekä saatoimme ihailla lukuisia matkamuistoesineitä. Saimme nauttia Timon omaperäisestä leikinlaskusta.

Timon vanhemmat enoni Ville ja hä-nen puolisonsa Aino olivat minun kum-mejani. Heidän luonaan Timon kotona vierailin vanhempieni kanssa usein ke-säisin. Silloin Timo johdatti siskoni ja minut hyppimään ladossa heinäkasois-sa. Tämä oli kaupunkilaislapsille ainut-laatuinen kokemus. Timo oli meitä van-hempi, joten ihailimme hänen komeaa ulkomuotoaan ja kiinnostuneina kuun-telimme tyrvääläistä puhetapaa, joka hä-nellä säilyi loppuun saakka. Jännittävää oli seurata, kun Timo toi tulevan puoli-sonsa Eilan käymään Nätkinmäessä.

Me muistamme Timon työteliäänä, ahkerana ja ammattinsa taitajana, joista eräänä esimerkkinä on Nätkinmäen ti-lan ylläpito ja Länsi-Teiskon kesäasunto, jossa meilläkin oli ilo vierailla. Metsästys-harrastuksesta on monia todistuskappa-leita hänen kodissaan.

Muistamme hänet avuliaana neuvo-jen antajana, kun tarvitsimme hänen asi-antuntemustaan kaivojen rakentamisessa.

Kaiken aherruksen lisäksi Timo osa-si järjestää myös juhlia. Hän piti yhdes-sä Eilan kanssa mm. ratkiriemukkaat 60-vuotisjuhlat, joihin meilläkin oli ilo osallistua. Timon, Anitan ja Annen vie-raanvaraisuudesta nätkinmäkiläiset sai-vat nauttia kokoontuessamme kesällä 2008 Nätkinmäkeen sukutapaamiseen. Timo ilahdutti vieraitaan taitavalla ha-nurin soitollaan esittäen sävelmät mm. Pikku syntinen ja Metsäkukkaa.

Eräässä Virrin sukkokoukussa Timo esitti hyvin uskottavasti Paavali Nätkin-mäkeä, yhteistä isoisäämme.

Timo saattoi todeta kuten eräs runoi-lija kirjoitti: ”Pitk’ on mulla matka päällä maan ja toivojen määrä etähällä.”

Timon elämä tarjoaa meille mitä kau-neimman esimerkin siitä, miten uuras työ turvaa ihmiselle ei vain toimeentu-lon, vaan koituu monin tavoin myös hä-nen läheistensä hyväksi.

Timo oli teidän isänne ja isoisänne. Luen teidän katseestanne ja olemuk-sestanne suuren kiittolisuutenne häntä kohtaan.

Timoa muistaessamme muistamme taivaan. ”Missä on aarteenne, siellä on sydämmennekin.” Timosta jäi kaunis, valoisa muisto.

Marketta Lehto-Toivakka

JÄSENMAKSUT 2023–2027

Virrin sukuseuran vuosittainen jäsenmaksu on vuodesta 2025 alkaen 15 euroa ja se maksetaan seuran pankkitilille **Flto 5661 0140 0000 59 (OKOYFIHH)**.

Vuoden 2023 viitenumero 20239 (10 euroa)

Vuoden 2024 viitenumero 20242 (10 euroa)

Vuoden 2025 viitenumero 20255 (15 euroa)

Vuoden 2026 viitenumero 20268 (15 euroa)

Vuoden 2027 viitenumero 20271 (15 euroa)

Jos maksaa useamman maksun samalla kertaa, on selvintä käyttää viitenumeron sijaan viestiä, josta selviää kenen jäsenmaksusta on kyse ja mille vuodelle tai vuosille.

Taloudenhoitaja Pirjo Hernesniemeen kannattaa olla rohkeasti yhteydessä, jos maksuissa on epäselvyyttä tai kysyttävää.

Lämmin kiitos uskollisille sukuseuralaisille!

SUKUSEURAN TUOTTEET

Puiset myyntituotteistamme on saatavilla vielä juustotarjotin/leikkuulautaa.

Juustotarjotin/leikkuulauta 8,00 €

Vuosikokouksessa on hyvä tilaisuus ostaa mukaan vaikka useampikin tuote itselle tai lahjaksi. Tilaus toki onnistuu myös sähköpostitse tai verkkosivujen yhteydenottolomakkeen kautta. Hintaan lisätään postikulut.

HALLITUS JA TOIMIHENKILÖT

Sanna Jalaskoski, pj., tiedotusasiat
sanna.jalaskoski@gmail.com

Johanna Tanni, vpj.
tanni.johanna@gmail.com

Taina Virta, jäsen
tainamvirta@gmail.com

Leena Virri-Hanhijärvi, jäsen
virri.leena@gmail.com

Tuija Heino-McRobert, jäsen
tuijamcr@hotmail.com

Heikki Mäenpää, jäsen
heikki.maenpaa@harjulaproduction.com

Markku Virri, jäsen
markku.virri@gmail.com

Eila Mäensivu, jäsen
eila.a.maensivu@gmail.com

Raija Jalaskoski, jäsen
raija.jalaskoski@gmail.com

Pirjo Hernesniemi, taloudenhoitaja
hernesniemi.pirjo@gmail.com

Jari Lehti, sihteeri
j.lehti@saunalahti.fi

Saila Seppo, arkisto- ja tiedotusasiat
saila.seppo@hotmail.fi

Osmo Särkilahti, arkistinhoitaja emeritus
osmo.sarkilahti@pp.inet.fi

Hallituksen erovuoroisuusjärjestys:

2027: T. Virta, J. Tanni

2030: L. Virri-Hanhijärvi, S. Jalaskoski, T. Heino-McRobert

2033: R. Jalaskoski, H. Mäenpää, E. Mäensivu, M. Virri

VIRRIN SUKUSEURA VERKOSSA

virrit.yhdistysavain.fi

VIRRIN SUKUSEURAN KUVAPANKKI

virrinsukuseura.kuvat.fi